

Comptonův rozptyl rentgenového záření, clony

Comptonův rozptyl rentgenového záření

 Podrobnější informace naleznete na stránce [Comptonův rozptyl](#).

Principiálně se Comptonův rozptyl rentgenového záření nijak výrazně neliší od rozptylu záření gama. Nakonec prvně byl tento objev pozorován právě u rentgenového záření a to již v první polovině 20. století. Obecně je principem Comptonova rozptylu vyražení elektronu fotonem. Aby mohla reakce proběhnout spotřebuje se pouze **určité množství** energie fotonu. To je zásadní rozdíl mezi Comptonovým rozptylem a fotoelektrickým jevem, kdy se na vyražení elektronu z atomového obalu spotřebuje **veškerá energie záření**. Fotoefekt tudíž může u daného fotonu proběhnout pouze jednou, zatímco Comptonův rozptyl jednoduše pokračuje do té doby, dokud má foton dostatečnou energii na vyražení elektronu. Každou srážkou určitou energii ztrácí a zároveň je "**rozptýlen**" - pokračuje v pohybu po jiné dráze nezávislé na dráze původní. Proto se také tento jev označuje jako Comptonův rozptyl.

Clony rentgenového záření

Clony jsou zařízení pro eliminaci ionizačních účinků rentgenového záření.

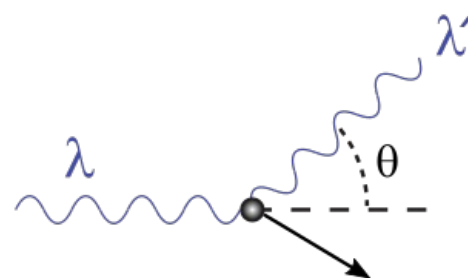
Dělí se na primární a sekundární:

a) Primární clona

- Slouží k zúžení (regulaci) svazku rentgenového záření.
- Snižuje dávku ionizačního záření u pacienta.
- Je složena z několika párů olověných lamel a upevněna na výstupním okénku rentgenky.

b) Sekundární clona

- Zachycuje sekundární záření vznikající interakcí rentgenového záření s tkáněmi v těle pacienta (projde jen tehdy, má-li stejný směr s primárním zářením).
- Je složena rovněž z olověných lamel umístěných však blíže k pacientovi.

Ilustrace Comptonova rozptylu

Odkazy

Související články

- Comptonův jev - co dokazuje, přínos
- Comptonův jev - v čem spočívá
- Comptonův rozptyl
- Skiaskopie
- Skiagrafie

Zdroje

- BENEŠ, Jiří, Daniel JIRÁK a František VÍTEK. *Základy lékařské fyziky*. 4. vydání. Praha : nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2645-1.
- NAVRÁTIL, Leoš a Josef ROSINA. *Medicínská biofyzika*. 1. vydání. Praha : Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-1152-4.